

ПОЗОРИШТЕ.

УРЕЂУЈЕ А. ХАЦИЋ.

ИЗЛАЗИ СВАГДА О ДАНУ СВАКЕ ПРЕДСТАВЕ НА ПО ТАБАКА. — Стоји за Нови Сад 40, а на страну 60 н. месечно. — Претплата се шаље Корнелу Јовановићу, који се из љубави према позоришту примио да разашиле овај лист.

К Р А Љ Л И Р.

(Наставак.)

Витез.

Као што сам се известио, они и не мислише на путовање до онога часа, док им наш гласоноша не дође, и тек онога дана одмах се, са свим изненадно, на пут кренуше и одоше.

Кент.

Добро дошао, светли господару!

Лир.

Ха, шта је то! Шта ти туна радиш? Ваљда ниси из времена дуга своје ноге украсио тако!

Кент.

Нисам, господару!

Будала.

Ха, ха! Гледај само, чико, како су ово глупе, са свим простачке подвезице! Ха, ха, ха! Кад хоћемо коња да вежемо, а ми га зауздамо, псе и медведе везујемо око врата, мајмуне по средини бока, а људе око колена! Ха, ха, ха! — Ал' тако је, јест, тако је! Кад човек не ће ногама да мирује, онда, вере ми, притегну му колена у „Мјау“.

Лир.

Коме памет оћорави очи,
Тебе срамно да понизи тако,
У заблуди, не знајући ко си?

Кент.

Обојима, њој и њему, краљу!

Лир.

То није истина, то они нису!

Кент.

Јест, они су!

Лир.

Ал' ја кажем, да они то нису!

Кент.

Ја опет кажем да јесу!

Лир.

Али нису, кад ја кажем: нису!
Они нису усудит' се смели!

Кент.

Јесу, јесу, они с' усудили!

Лир.

Ал' тако ми пресветих Богова,
Ја се кунем, да то они нису!

Кент.

Ех, тако ми боговских богиња,
Заклињем се, да баш они јесу!

Лир.

Не, то они нису учинили,
Нит' су смели тако усудит' се
Тако грдно недело извршит'!

Будала.

У прикрајку кад очеви стоје,
Деца их се нимало не боје;
А кад они златне паре броје,
Тад' их воле, — и боме се боје!
Чико, срећа, то је мрежа само,
Па сад, ако хоћеш срећан да си:
Имај блага, да т' мрежом хватамо!

Лир,

Где је она сада, збори, где је?

Кент.

Ту је с мужем, код грофа Глостера!

Будала.

Чико, заповеди твом срцу онако, као кад куварке говоре јегуљама, кад их хоће живе у тесто да увију. Знаш, оне их прво ударе кутљачом по глави, па онда свакој командују: „Унутра, у тесто, марш! Ви извијуше једне!“ Ха, ха, ха! Оно је опет био куваричин брат, који је из превелике љубави на спрам свога коња, овоме помешао зуб с маслом, па му после дао да једе.

П О Ј А В А Ш Е С Т А .

Долази Корнвал, Регана, Глостер, слуге и пређашњи.

Лир.

Добро вече! Обојима желим!

Корнвал.

Добро сте нам дошли, величанство!

(Слуге одкопчају Кента.)

Регана.

Радујем се, што вас видим овде!

Лир.

Ох, Регано!

И ја мислим, да се ти радујеш;

За то имам узрок, који ме гони,

Да верујем тако да с' радујеш!

Ох, Регано!

Ти кад с' мени радовала не би,

И гроб твоје проклео бих мајке!

Неверницу, што покрива тамо! (Кенту.)

Шта! ослободише л' те?

Но о томе зборићемо после,

За сад чуј ме, ох, Регано моја!

Сестра твоја отрова ми живот,

Ох, Регано!

Регана.

О, молим вас, смирите се, оче,

По мом мњењу излази ми тако,

Да ћете се ви пре заборавит'

Како ваља ценит' вредност њену,

Него што би сестра моја могла,

Заборавит' на дужности своје!

(Наставиће се.)

Ј О С И Ф Л Е В И Н С К И .

(Наставак.)

Најпосле сам приволоо мог учитеља да ме употреби за помоћног статистику у дворском позоришту. Ту сам провео најлепше часове, јер ту сам видео друкчије представе, и добио сам о њима са свима други појам. Већ сам се био мало приближио души песниковој и глумчевој, и више су ме привлачиле мане него врлине, које су се представљале, као што је то обично код сваког почетника. Напоследку сам својим учењем и наставом дотле дотерао, да сам се смео усудити да ступим у које позориште за глумца. Звао ме је један управитељ из неке угарске варошице, наравно, да је за мене био примамљив услов, што ми га је пудио, да ћу на име играти карактерне и зликовачке улоге, али како сам вазда мрзио на немачка позоришта у Угарској и Ердељу, то одбијем ту понуду и ступим у виданско позориште. Ту сам се тек љуто преварио, јер не само да ту нисам добио карактерних улога, него нисам играо никаквих улога. Једва једаред, и то баш 17. јануара 1855., изађем први пут на позорицу, у малој шаљивој игри: „Борац равенски“, што је пародија Халмове трагедије. Играо сам једног човека из друштва, који има да каже само неколико обичних речи, да би се радња одржала. Тадашњи редитељ љутио се на мене, што немам дара. Пребацивао ми је, да не умем говорити, а то ме је болело, јер сам држао, да ме је мој учитељ толико научио, да сам кадар приказати ту незнатну

улогу. Али трећи дан већ се заборавила рђава представа тога комада, јер је комад свечано пропао. После месец дана представљао сам слугу, излазио сам два пут на позорицу, па је опет остало на томе. После седмомесечног тако сјајног рада, на моју радост, одкаже ми управа, и ја склопим уговор са позориштем у Тропави. Ту опет нисам могао доћи до карактерних улога, али је управитељ опет био по каткад љубазан према мени и обећавао ми је, да ће ми дати много занимања. Не кајем се ни мало што сам ступио у то позориште. У Тропави сам играо сваковрсне улоге, мале и велике. А плаћен сам био управо да играм улоге другог љубавника. Ту струку нисам волео, јер нисам осећао позива за њу, нисам имао ни мало наклоности према њој. Али сам морао и то играти за љубав других улога, међу којима сам особито бацио око на оне мале риторичке улоге; али ни у њима нисам могао успети као што треба. Већ је било истекло време мом уговору, и управитељ, коме се није допао мој досадањи рад и успех, није више ни гледао на мене, јер је држао да немам способности за глумца. Али у то доба требало је приказивати Милнерову „Кривицу.“ Комад је био већ раздељен међу глумцима, само је остала још улога слуге Холма. Неки тада мени непознати добротвор мој, који ме је заволео због моје ревности и марљивости, запита управитеља: би ли дао ту улогу мени, јер

он јемчи, да ћу је ја добро одиграти. Управитељ се на то насмеши, али је најпосле ипак попустио. И гле! мој се приказ тад први пут допао. То је истина добро било по мене и мога добротвора, коме сам образ осветлио, али ипак није имало утицаја на моје даље делање. Играо сам после опет до краја сезоне све, што год ми се дало. Дружина се разиђе и ја сам се бар могао тешићи и задовољити искуством, што сам га ту стекао.

Наступише опет тешка времена: писам могао наћи места нигде, ни у ком позоришту! Кад је човек сиромаш глумац у провинцији, тад с неком грозом очекује бајно пролеће, јер му оно доноси невољу и — глад. Повукао сам се у најскромнији живот и ограничио сам се на најнужније потребе; писао сам латинске задаће и друге беспослице, те тако заслуживао у јутру и у вече по парче хлеба, а у подне мало чорбе. На скоро ми опет сијну зрачак наде. Управитељ Блум дође у Оломуц са опером и лакрдијом. Ступим у његово друштво, те сам ту приказивао по кадшто ситније улоге. После кратког времена добијем понуду од другог неког управитеља. Он ме је видио како сам играо зликовца, па ми је понудио ту струку за арену, коју је скоро подигао у Вијали и Бјелици. Радовао сам се ванредно, што ћу играти прве улоге и имати месечно 36 фор. плате. Тако ми је било, као да сам добио велики згодитак на лутрији. Придружим се неколицини чланова из тога друштва, те одјездимо у Бјелицу, али ту дуго не могосмо наћи копака, јер нико није

хтео да прими „скитнице комедијаше“. Тек у мрклу ноћ нађемо склоништа. У тим тешким часовима помишљао сам, како ли су се тек морали глумци патити пређашњег столећа. Кад смо сутра дан отишли на место, где ће се арена градити, затечемо тамо неколицину војника, где граде дрвену позорницу. И ми се одмах латимо посла, и разапнемо своје три декорације, јер нисмо више ни имали. Ту се купало, сликало и живо радило — једном речи, беше ту весео живот; а и ја сам био веома сретан, што играм прве улоге и што ме и публика уважава.

Тако прође готово два месеца, а тад морадох отићи у Тропаву због своје војничке дужности. Али како сам био неспособан за војника, одем у Беч, да ступим у које позоришно друштво. Тад ме узме управитељ Флеркс из Брна, али ту ми се разбише сви моји лењи снови о карактерним улогама, за којима сам тако јако чезнуо, јер ту су ме за свашто употребљавали, тако, да сам приликом гостовања играчице Ланерове био чак и „jeune premier“. Али у Брну се ипак сменила срећа на мене, јер славни Мар гостовао је ту и заузео се за мене. Излазио сам шњиме на позорницу као његов ђак у „Фаусту“, а смео сам шњиме излазити и кад га је публика изазивала. Био сам сретан и блажен. Али на брзо се и те наде изјаловише. Мар је хтео да преузме управу над брнским позориштем, но како се разбише преговори, што су у том погледу вођени, то сам изгубио свога ментора и остао опет усамљен.

(Наставиће се.)

З Д И С Т И Њ И.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

(„Тера опозицију“, „Шоља теја“.) Ове две шаљиве пуре представљане су на нашој позорници 28. априла. „Тера опозицију“, шаљива игра нашег незаборављеног Косте Трифковића приказана је први пут. Мајстор Ђира (Ружић), чизмар, народњак, жели од свег срца да се зида позориште на оном месту у Новоме Саду, где је и подигнута позоришна зграда, па као човек, који свему опонира, тера опозицију према свакоме, који је противан томе зидању. У тој својој ревности завади се са својом женом Јецом (Ј. Поповићева), са ћерком својом Катницом (Љ. Зорићева), са момком својим Мишом (Вожовић), који се воли са Катницом, и то за то, што су случајно рекли, да није од потребе зидаати позориште. Завади се и са муштеријом (Јуришић), а како је почео, завадио би

се и са целим светом, да му, кад је већ био у најбољем жеку, није догрчао шефрт Петар (Добриновић), да му јави, да је зидање позоришта допуштено. Мајстор Ђира од радости прашта свима и обећала, да ће тек од сада „терати“ опозицију.“

Представа је ишла тако живо и складно, да ни за часак нисмо могли ни помислити, да се то занста сада не збива у Новоме Саду. Нека је за то хвала свима глумцима, који су у том комаду посла имали, а нарочито г. Ружићу, који је био прави мајстор Ђира мишљу и персоном.

„Шоља теја“ одиграна је такођер врло складно. Нарочиту похвалу заслужује г. Сајевић, који није претерано у игри својој као Камуфле.

О.

Издаје управа српског народног позоришта.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

25. ПРЕДСТАВА.

У ПРЕТПЛАТИ 21.

У НОВОМЕ САДУ У ЧЕТВРТАК 13. МАЈА 1876.

САМИЈАВА.

ИСТОРИЈСКА ДРАМА У 3 ЧИНА, ОД ДРА МИЛАНА ЈОВАНОВИЋА, МУЗИКА ОД А. МИЛЧИНСКОГ.

(I. ДЕО.)

О С О Б Е:

Виљем, херцег целски	Зорић.
Елеонора Д' Албрезова, његова жена	Д. Ружићка.
Софија, њихова кћи	Ј. Сајевићка.
Ђорђе, кнежевић, наследник хановерански	Сајевић.
Август, кнежевић брауншвајгски	Јуришић.
Гроф Филип Кенигсмарк	Ружић.
Адела Кнезебекова, софијина дворкиња	Л. Хаџићева.
Барон Бернсторф, министар целски	Марковић.
Густ, стари Шведац, слуга кенигсмарков	Лукић.
Јурго, слуга августов	Добриновић.
Слуга	Бунић.

Дворска стража, пажеви, слуге. — Место: престоница Целе. Време: 1682 год.

У недељу 16. маја први пут: „СТРИЦ“. Позоришна игра у 5 чинова, написала принцеза саксонска Амалија, превео Јован Ђорђевић.

Многи од наших поштованих претплатника умољавају се, да би изволели исплатити први а сада већ и други део своје претплате у књијарској трговини браће Поповића.

Поједини бројеви овога листа продају се обдан по 5 н. а. вр. у српској народној задружној штампарији, у позоришној писарници и у вече на каси.

Улазнице се продају у писарници позоришној (стапу матичином) од 9—12 пре подне и од 3—5 сахата после подне, а после на каси.

ПОЧЕТАК У 7 И ПО А СВРШЕТАК У 10 САХАТА.